

Fôl'a acêst'a ese totu a opt'a di — Pretiulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu Tôte siodienele si banii - deprenu
dar prenumeratiunile se primescu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alte tieri: pe anu meratiune sunt de a se tramite la
in tôte dîlele. 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr. Redactiune: Strat'a lui Leopoldu Nr. 4.

Depesie telegrafice.

(Serviciulu Gurei Satului.)

Timisióra. Diuariile afirma, câ la conferinti'a de aice au participatu numai romani si serbi. Eu din contra intarescu, câ la conferinti'a acêst'a a participatu si domnulu Andrassy prin unu representante alu seu, carele a esprimat de minune idette unguresci, si acestu representante a fostu domnulu Ratiu nobilu de Caransebesiu.

Satumare. Romanii de aice au decisu, ca in privinti'a alegerilor venitorie sê ocupe terenulu celu pasivu, câ standu dînsii pan'acuma totu pe terenulu celu activu, s'au obositu de luptele cele multe, ce le-au portatu, si acuma au ganditu sê mai faca si altii. (Unu memorandu satmarijanu? Gur'a Sat.)

Aradu. Pactalu nostru cu ungurii a produsu rezultate admirabile. Ungurii din cele patru cercuri electorale, ce ni-au lasatu noue, n'au candidatatu inca in contra nôstra decâtu numai in dône cercuri. Sê traiésca deákistii!

Siomcuta-mare. Mamaligarii de aice adunandu-se la unu papricasiu ungurescu, la propunerea lui Jóska bátsi au decisu sê aléga pe dlu Ujfalusy de mamaligariu oporariu, de óra-ce dsa atátu de bine a aciutu sê-i convinga, câ papricasiulu e mai bunu decâtu mamalig'a.

Maramuresiu. S'a latítu vestea, câ pe aice a fostu unu focu mare. Cu tóta siguritatea potu spune, câ n'a fostu decâtu numai unu focu de paie, adeca intr'o conferintia natiunala s'au decisu multe bune si frumóse, si-apoi nu s'a facutu nimica.

Siomcuta-mare. Fratiloru de la Gur'a Satului! Nu ve intristati! Câ-ci de si Zsiga bátsi nu va mai fi alesu la noi, dar in loculu dnei sale va merge Jóska bátsi. Va sê dica nu perdeti nimica.

Oradea-mare. Se pregatesce o enciclica noua. Acuma acel'a e necesulu, de ce nu politiséza preotii? De ce nu lucra si cortesiescu pentru — deákisti?

Selagiu. Insufflîre mare. Invingere extraordinaria. In conferintiele de pan' acuma s'au tienutu siepte milióne de toasturi. S'au candidatatu trei deputati romani, — dar de la alegere ne vomu retrage, pentru câ ungurii sunt mai tari decâtu noi.

Cantece cortesiesci.

II.

Pentru marirea dlui Gozdu.

Frundia verde, lapte acru,
Am unu nume mandru, sacru,
Eu-su romanulu celu mai mare,
Carele unu sémenu n'are.

Fost'am, fostu eu deputatu,
Unde astfelu m'am portatu,
Cátu Palegerea a dóu'a
Am avutu eu voturi — noue.

Duce-m'asiu eu ér la Tinc'a,
Inse mi-a crepatu tilinc'a,
Dupa glasulu ei celu dulce
Nici chiar draculu nu se duce.

Am venit acum la Sasca,
Strigati: „Gozdu sê traiésca!“
Eu-su vestitulu complexistu,
Membru 'n clubulu deákistu.

Singuru eu am inventatu,
Complexulu multu laudatu,
Care prin unu paragrafu
Ne-a facutu nimica, pravu.

Dieu, complexulu laudatu,
Singuru eu l'am inventatu,
Dar patenta n'am cerutu,
Câ eu-su liberalu nascutu!

Gur'a Satului.

Scrisorile lui Pacala catra Tandala.

Frate de cruce!

Nu te spariá, cá asta data nu-ti tramitu epistola nici prin posta, nici pe tiligrafu, nici pe damisia (Dampfschiff) celu cu spiridusiu, ci prin biet'a ast'a de columba. Pare cá te vedu cum inbolbi din ochi, dar trebuie sê scii, cá de candu s'a inceputu viét'a constitutionala magiara libera, si de cand politic'a inalta, admirata de toti renegattii, ne-au facutu fericiti — cá adi mane o sê potemu portá cióreci rosii si pinteni de unu scalusiu, si vomu poté intrá in — posturile cele mai bune si grase, unde apoi vomu poté fericitá si usiurá sórtea poporului seracu, — de atunci dîcu nu mai e omulu siguru a tramite nimicu pre posta. Mai la inceputu te desbracau ómenii cei rei, — éra acumu, ti-cetescu epistolele; cá adi o pui, mane o cetescu ei, éra peste trei septemani ti-o tramitu indereptu, firesce sigilata cum a fostu, si tu déca vei fi orbu nu vei observá, cá a fostu desfacuta odata. — Intr' aceea nu e mirare, cá-ci agitatiunile nu mai au fine, deci trebuia sê se faca dispușetiunile cuviintóse nu cumva sê se tramitia arme prin epistole sêu planuri contra integritáti statului, adi celu mai fericitu. Apoi adi predomnesce egal'a indreptatire, prin urmare nu trebuie sê avemu secrete.

Atát'a ca sê fiu mantuitu de mani'a ta petru tacerea de pana acuma.

Amú de unde sê-ti incepu? De la resaritu spre apusu sêu de la média-nópte catra médiadi? Nici dentr' unu locu, ci incepu da la . . . de la . . . conferinti'a din Timisiór'a! Asculta si te mira!

Me punu pecatele si me ducu si eu a óce. Dupa amédi, la nu sciu câte ciasuri, unu numeru de 5 milioane de romani si serbi ocupa orasiulu. Me víru si eu intre ei si dau sê me indesu in sala, cand unulu de la . . . me prinde de caciula si face siupu cu ea de pamentu. Vai! intre smeii in cosniti'a ta — i dîsei redicandu caciul'a. Ba pusce dracu 'n tine, ardeleanu prostu, ce vrei tu intre noi? Avui norocu, cá venira mai multi preteni ai mei, si luandu-me de branca me hatira, in sal'a. Of! decandu m'a facutu mam'a a atia ómeni cu minte n'am vediutu. Se incepu siedinti'a. Se scóla unulu, se scóla altulu, dar nici unulu n'au fostu ca . . . poti cugetá, na da ce socoti? Pare cá ved cá dici, cá de a buna séma acela a fi fostu care avutu mai mare barba. Da,

da, fratele si Dnulu Misiciu. Dómné alduesce-i gur'a hasna cá a fostu deputatu, cá frumosu mai vorbiá. Nu insedaru i-au strigatu: sê traiésca!

Dar éta, eram sê facu unu pecatu mare! Frate: nu ai chipsuire! Candu se scolá Ratiu pe toti i puse in uimire (?) Eu nu am sciutu, cá omulu acest'a e asié romanu bravu! Vedi, vedi, nici unulu nu are atát'a tielmu in capu ca Ratiu. Me necajeam cá nu poteamu sê mergu sê-lu tiucu. Dar nu i-am remasu detoriu, atát'a i-am stricatu „Jivio“ de am amortitu.

N'am vreme a-ti scrie pe largu tóte acele lucruri ne mai pomenite, cá-ci me grabiam sê mergu in Ardelu, sê vedu ce facu romanii? Nu cumva sê nu aléga deputati, cá-ci atunci cine va cantá in numele, loru câte unu igen, in diet'a dela — Pesce?

Cu anim'a cátu pumnulu si ardienda ca flacar'a intieptiunei lui Misiciu si Ratiu, am parasitu loculu celu fericitu, unde acesti doi domni voiau sê puna fundamentulu unui edificiu constitutionalu; me grabiam, ca pentru acelu fitoriu edificiu sê cumperu lemne si varu din Ardelu.

Me urcai in carulu celu de focu, si nu me oprii pana la Belgradu. Candu dam sê intru in orasiu unu maierasiu me opri, dîcadu: Ho! cine esti! Ei bade Niculae nu me cunosci? i dîsei. Iérta-me, gandeamu cá esti cortesiú, cá te si tocam. — Da ce e nou lu-intrebai? Ti-oiu spune. Ungurii din Aiudu a tramisu o invitare la unu romanu de aice, sê mérga acolo. Nu s'a dusu. A treia dî aude, cá l'a alesu membru spre a conscrie pre cei cari au dreptu la alegere. Ungurii firesce a sciutu, cá dînsulu nu scie carte.

Badea Niculae me puse la unu blidu cu mamaligacu lapte, si nu sca pai pana nu-lu mencai.

Apoi scosei columb'a din straitia, dupa ce ti-asiu fi scrisu aceste — i-am pusu epistol'a in grumadi legatu de unu sinoru ungurescu — nu cumva sê-lu impusce, i-am datu drumulu.

Domnedieu te blagoslovésa! Bucura-te si salta, cá de acuma . . . Celela'te le scii.

Remanu dara alu teu

frate de cruce
Pacala.

Tiér'a mamaligariloru.

Seriu din Tiér'a mamaligariloru. Ca sê me precepi mai bine, iubite cetitoriu, trebuie sê-ti spunu cá acést'a nu e ce-va Americ'a nou inventata, ci este Tiér'a cunoscuta pan'acum sub numele constitutiv-nalu „Tiér'a olvasó egyletului“ din cuventu, cá aici este o societate romana, numita „olvasó egylet.“

De multu n'am amblatu pre aici; de atunci tóte s'au intorsu si s'au stramutatu, încátu tienu de lipsa, ca pentru orientare sê-ti descriu sêu mai bi-

ne dîsu, dupa dialectulu *tisztás romanescu* de aici sê-ti „scriu josu“ acésta tiéra si pre locuitorii ei.

Tiér'a e otarita de cátra resaritu cu „*constitu-tiunea hunica*“, de catra médiadi cu „*magiarismu incarnatu*“, de la média-nópte munti de aur ce se radica din „*supunerea órba*“, — la apusu e „*sim-tiulu natiunalu romanu*“, ce e necunoscutu inaintea locuitoriloru tieiei. Pre ceriulu acestui pamentu lacesce *sórele*, ce in dialectulu de aici se numesce „*gu-vernú*“; *stelele* inca nu s'au ivitu, dar' cáti-va astronomi renumiti lucra din tóte poterile, cá sê tog-

mésca crângulu ceriului, ca sê aiba si ei stele; lun'a, adorata de multi se chiama in limb'a celoru procopsiti, — „sperantia“ dupa posturi inalta si grase.

Intre anticîtãtile tieriei eráo „cetate de pétã“ inse fiindu cã locuitoriloru nu placu vechimile numai in nemesiugu si in diplome, s'a facutu rogãri la liberalulu si preinduratu ministèriu, ca sê le concêda preagratiu, ca „cetatea de pétã“ de acum nainte se o numésca „cetate de mamaliga“. De aci multi si au luat cutesare a numi tier'a intréga: „Tiéra mamaligariloru,“ — numire fôrte nimerita,

Locuitorii tieriei vorbescu limb'a romanésca si inca cu atãt'a preiubire, încãtu se afirma, cã déca ar perî toti fii lui Bendeguzu, si n'ar fi cine sê vorbésca limb'a asiatica, acêsta totu-si n'ar apune in „tiér'a mamaligariloru,“ ci si atunci ar' fi limba de conversa in cercurile domnesci si intre domnisorii romani de aici. Pentru inaintarea culturai si literaturai romane, s'a infiintiatu mai-anu o societate de leptura romana, numita „olvásó egylet.“ Societatea tiene siedintie publice si private in fia-care séra in cas'a unui sucesoru alu lui Abrahamu; acolo se tienu *discursuri* insufletitorie (*toasturi* se numescu pre aiurea) — firesce spre mai mare marire a natiei romane — in limb'a oficioasa, din motivu, cã legea de natiunalitate, carea li este chiaru dupa placu nu spune *apriatu*, cã in atari locuri e concesu a se intrebuintia si alta limba, nu numai cea diplomatica hunica. Apoi aici se cetescu si cârti — dar se nu cugetàti cã cârtile ce dlu Popescu a tramisu d'in Romania, cã-ci acele fôrte tôte sunt rôse de siôreci, ci cele cu 32 pagine in cari paragrafulu primu e: „*Ki az elsô*.“ si de celu cu 52 pagine, cu titlulu: „*Mi a kaufte?*“, „Slager!“ — Thali'a romana inca infloresce binisioru in fia-care érna se dau representatiuni teatrale de a o societate ungurésca. Se díce, cã voru angagiã pre numit'a societate sê dè representatiuni teatrale si in vér'a vitoria, — anume in lun'a lui *Augustu*.

Mancãrile principale ale locuitoriloru, precum scrie unu caletoriu din tier'a „Federatiunii,“ sunt paprikás si gulyás hus si nu mamalig'a, cã-ci acêsta e mancare prea prosta.

Religiunea domnitoria e „Discordia“ religiu-e suferita, dar' tare latita e: „invidia.“ Preutii acestoru culturi divine sunt din soiulu providential, si sunt atãtu de isteti in manevrele loru, încãtu bietii credintiosi pravoslavnici nu voru séu nu-i potu vedé mai nici odata.

Cãrmuitoriulu tieriei e unu satrap'a tramisu din *Mongoli'a-Mare* si tare, cãtra carea s'a anesatu „cetatea de mamaliga“ acum sunt siepte ani candu prin votu universalu, s'a dechiaratu micu cu mare, cã mai voiescu a fi cu tier'a mongolésca decãtu cu alta tiéra barbara. Satrap'a de pre acêsta vreme e unu asié numitu *Régifalusy*. Mai adaunadi mamaligarii erau sé-lu pérda, cãci a fostu venitu carte, cã voru sé lu puna satrapa in alta tiéra. Latiendu-se in tiéra faim'a acêsta, se nescù o miscare mare. Berani si teneri alergau din susu in josu si din josu in susu plãngeau si vaetau in tôte pãrtile, încãtu eugetai cã se apropie judecat'a. (Ce s'a intemplat? veti vedé in mxulu viitoriu.)

TANDA si MANDA.

T. Ce e nou, frate Mando?

M. Nu sciú nimica, decãtu cã pop'a nostru e in perplesitate mare.

T. Cum Asié?

M. D'apoi a-lalta eri am fostu la elu si mi-a povestitu, cã acuma nu scié ce sê faca? Vladic'a de la Lugosiu i scrie sê lucre multu la alegeri, — éra mitropolitulu celu „nou“ i scrie sê nu s'amestece in politica. Acuma bietulu popa nu scié ce sê faca, si de care sê asculte?

T. Apoi sê n'asculte de nici unulu!

T. Da ce ai mai auditu?

M. Lucru mare, frate Tando.

T. Ce?

M. A eruptu batal'ia.

T. Intre Greci'a si Turci'a?

M. Ba, numai in cerculu Radnei, in comitatulu Aradului, cortessii lui Constantini se batura cu ai lui Jonescu.

T. Cine a mai auditu, sê se bata si romanii intre sine, — cã-ci eu asié sciú, cã si Constantini e romanu.

M. Da si dinsulu e unu membru alu — partitulu natiunalu din Aradu.

„Nocte pluit tota.“

(Traductiune libera, in prosa rimata.)

Nóptea 'nghiatia tóta, diu'a se desghiatia,

Haller si cu Toma, se jóca pe ghiatia.

Unulu fispania, altulu deputatia,

Luneca viséza, ambii pe domnia.

Da' primavér'a vine, Haller nu-e fispanu,

Era bietulu Toma, remane corcodanu.

Unulu ca si altulu, ambii remanu fripti,

Unulu dêrdeiesce, altulu crisne 'n dinti.

Adio fispania, fispanu m'am compromesu;

Adio dep-tatia, dep-tatu nu m'a alesu.

Vino acumu frate, nobile par mihi.

Sê vedemu gesiefte, undeva alibi.

Astfeliu nóptea 'nghiatia, diu'a se desghiatia,

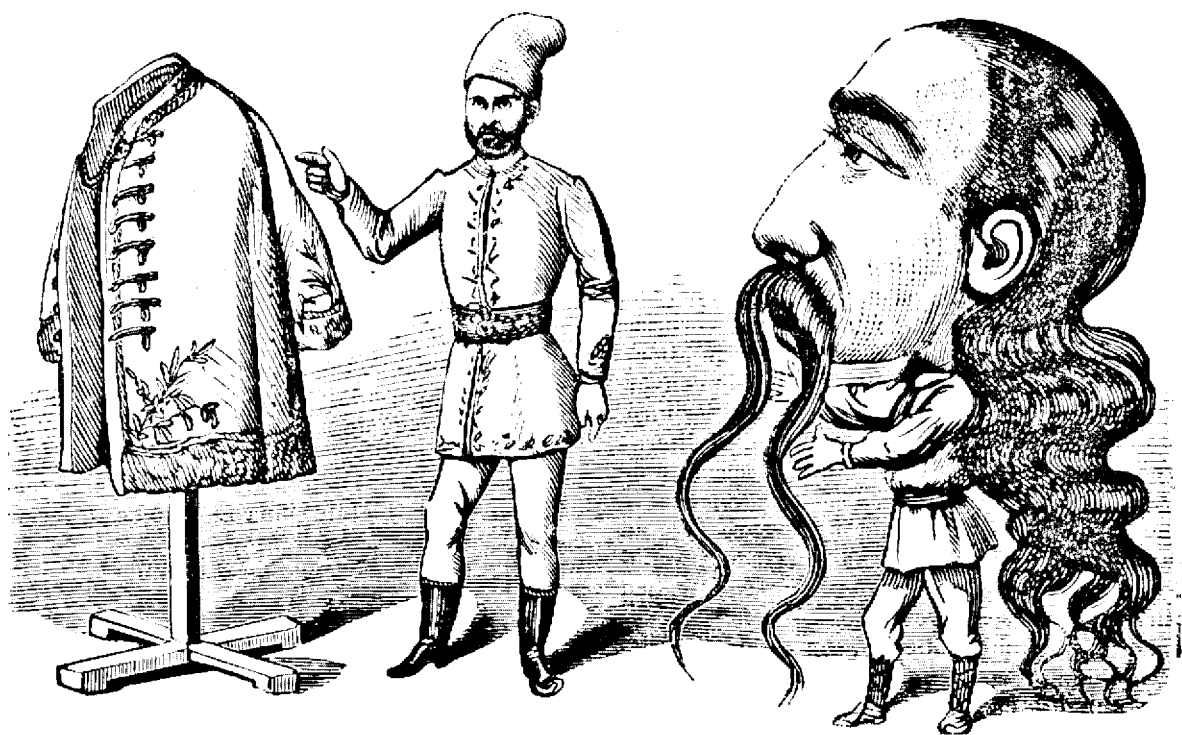
Haller si cu Toma, astfeliu se resfatia.

Gur'a Satului.

Post'a Gurei Satului.

Aceluia, carele, m'a intrebatu, ce onoriu i voiú dá pentru anecdotele tramise? Apoi dragulu meu, dreptu onorariu ti-oiu spune si io totu atãte anecdote.

Icône din Carasiu.

Gur'a Satului: Ce vrei să faci cu hain'a aceea romanescă, domnule, fostu capu alu partitului natiunale ?

P. Ascu: D'apoi me gandescu, că cum asiu poté mai usioru să facu din ea atila ?

Maiestrulu de fauru: Dati in elu, feciori, pana ce va dice si dinsulu, că e — deakistu !

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Cu tipariulu Emericu Bartalits in Pest'a.